

[Tange.]

Regeringspartierne talte meget behersket i Gaar, det tror jeg, man kan sige uden at fornærme dem. De var meget beherskede i deres Anbefaling; det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen kunde ikke drive det videre, end til at slutte med at sige: Naar jeg skal anbefale dette Lovforslag, ja, saa gør jeg det! Men det kan ikke nægtes, at de ærede Ordførere og ogsaa andre ærede Medlemmer af Regeringspartierne fik ikke saa lidt mere Blod paa Tanden, om jeg saa maa sige, efter at det ærede Medlem Hr. N. Neergaard havde holdt den Tale, som de egentlig burde have holdt.

Det er der jo ikke noget at sige til. Men det vil altid være saadan, at naar der bliver holdt en virkelig god Tale her i Tinget, bliver den hørt med Opmærksomhed, og vi er alle klar over, at er der nogen, der kan holde en god Tale, er det det ærede Medlem Hr. N. Neergaard. Jeg ved ikke, om det gik andre ærede Medlemmer, som det gik mig, da jeg sad og hørte paa den Tale. Jeg kunde ikke lade være med i mit stille Sind at tænke: Hvad om den Tale var blevet holdt i 1910! Hvis den var blevet holdt for 22 Aar siden, da man stod overfor en Afstemning om det foreliggende Projekt, da Stillingen var den, at der stod 49 Stemmer mod 49, da Forslaget faldt, fordi Stemmerne stod lige, er jeg ikke sikker paa, at den ikke kunde have fremkaldt den ene Stemme, der manglede for, at Forslaget kunde være blevet vedtaget. Og hvis det havde været Tilfældet, vilde meget have set anderledes ud i Dag; saa vilde vi have faaet den Bro, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard satte saa overordentlig megen Pris paa den Gang, for et Beløb, der kun er en Bagatel imod det, der er Tale om nu.

Men Talen blev ikke holdt den Gang, og nu staar vi altsaa overfor Forslaget her. Derved kunde det selvfølgelig ikke falde mig ind at sige, at nu er Talen overflødig, tværtimod, jeg tor, at Talen i Gaar gjorde sin Nytte, og navnlig gjorde den sin Nytte, fordi den lettede Regeringspartiernes Ordførere meget betydeligt det Ansvar, som man alligvel har en Følelse af, at de ikke var saa helt begejstrede for.

Der er sagligt set ikke meget stor Uenighed om Enkelthederne i dette Forslag, og den Uenighed, der kan være om Enkeltheder, forekommer det mig, kan man bedst drøfte i et Udvalg. Det, der bliver Kærnepunktet i denne Forhandling, bliver til syvende og sidst den økonomiske Baggrund, hvorpaa dette Forslag er fremsat, den økonomiske Baggrund, hvorpaa det behandles i

Dag, og den økonomiske Baggrund, som vil være til Stede, naar det er vedtaget, hvis det da gennemføres i indeværende Rigsdagssamling. Det er derom, om jeg saa maa sige, Kampen i Virkeligheden staar, det er derom Interessen samler sig, og det er derom Uenigheden er.

Nu tillod jeg mig i Gaar at trække lidt af den økonomiske Baggrund op; jeg synes selv, jeg gjorde det paa en ret lemfældig Maade, idet jeg heller ikke mener, at man skal male Tilstanden værre, end den i sig selv er. Men de Taler, der blev holdt her i Gaar til Fordel for dette Forslag, forekommer mig vidner om en saadan Optimisme overfor de økonomiske Tilstande i Danmark, ja, ikke alene i Danmark, men i hele Verden og specielt i Europa, at det er mig fuldkommen umuligt at forstaa, at nogen kan nære en saadan Optimisme i dette Øjeblik.

Jeg vil derfor ganske kort — jeg skal ikke gøre det længere end højst nødvendigt, men det forekommer mig at være nødvendigt, naar man lægger en saadan Optimisme for Dagen i dette Spørgsmaal — endnu en Gang prøve paa at ride Baggrunden op. Og Baggrunden er da den, at det danske Erhvervsliv i Dag staar i en Situation, som ingen nulevende har oplevet Magen til, det tror jeg nok, man kan sige uden at sige for meget.

Hvis vi i Dag ser paa det danske Hovederhverv, hvis vi gaar ud i Landet og ser, hvordan Stillingen er i det danske Landbrug, saa ser vi, at en Landmand kan i Dag være saa dygtig, han være vil, saa er han dog ikke i Stand til at skaffe saa mange Indtægter, at han kan faa Balance mellem Indtægter og Udgifter. Jeg vover at paastaa, at den Landmand, der ikke i Dag har Reserver i Behold, som han kan tære paa, vil før eller senere komme ind under den Kategori, som vi behandlede forleden, da vi talte om, hvad Staten kan gøre for at komme Landmændene til Hjælp. Der er i Dag Tusinder og atter Tusinder af Landmænd, som, hvis der ikke indtræder en Bedring, enten ved at Samfundet træder hjælpende til, eller ved at Konjunkturerne bedres, maa forlade Hus og Hjem. Og maa jeg med Hensyn til Konjunkturerne indskyde, at medens man her i Gaar stod og talte optimistisk om Forholdene, faldt Smørret 14 Ø.

Der er ingen særlig Grund til at se optimistisk paa Forholdene i Øjeblikket! Og er det paa denne Baggrund opportunt at forlange, at de Mennesker, som er i en saadan Situation, som kun har en eneste Tanke, nemlig hvorledes de skal kunne blive